

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

MIIA SIPPONEN

Pienoisgalleria

Rakentamisesta näyttelyn ripustamiseen

KUVATAITEEN TUTKINTO-OHJELMA
2023

TIIVISTELMÄ

Sipponen, Miia: Pienoisgalleria - rakentamisesta näyttelyn ripustamiseen
Opinnäytetyö, AMK
Kuvataiteen koulutusohjelma
Toukokuu, 2023
Sivumäärä: 35

Opinnäytetyön taiteellisena osuutena toteutettiin pienoismalli kuvitteellisesta galleriasta. Pienoisgalleriassa pidettiin näyttely nimeltä Luoden kuvitellen. Opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa käsiteltiin pienoismallin suunnitelman eri vaiheita ja rakennusprosessia, sekä näyttelyn ideoiden kuratointia ja toteutusta. Valmis teos esitettiin Chrysalis- näyttelyssä.

Avainsanat: Pienoismallit, arkkitehtuuri, nykytaide, taidenäyttelyt, kuratointi

Abstract

Sipponen, Miia: Miniature gallery – From construction to hanging the exhibition
Bachelor's thesis

Degree programme

May 2023

Number of pages: 35

As part of the thesis project, a miniature model of a fictional gallery was created. The miniature gallery hosted an exhibition titled "Creating Imaginations." The written part of the thesis covered the various stages of the model's design process and construction, as well as the curation and realization of the exhibition's ideas. The completed artwork was presented at the Chrysalis exhibition.

Keywords: Scale models, architecture, contemporary art, art exhibitions, curation

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 PROJEKTIN TAUSTA.....	6
2.1 Bauhaus ja pienoisgalleria.....	6
3 PIENOISMALLIN TOTEUTUSPROSESSI.....	8
3.1 Suunnitelmat	8
3.2 Rakennelman toteutus.....	14
4 NÄYTTELYN SUUNNITELMA JA MUUTOS.....	28
4.1 Alkuperäiset suunnitelmat	28
4.2 Lopullinen suunnitelma.....	31
4.3 Taiteellinen toteutus ja sommittelu	32
5 VALMIS TYÖ	34
6 POHDINTAA.....	37
6.1 Tulevaisuuden suunnitelmia	38
7 LOPUKSI	38
LÄHTEET.....	40

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni taiteellisena osuutena toteutin pienoismallin suunnittelemani galleriatilasta. Kutsun rakennelmaa tekstissä pienoisgalleriaksi. Opinnäytetyöni kirjallisen osuuden tavoitteena on kirjoittaa taiteellisen osuuden prosessia ylös sivuten arkkitehtuuria.

Monien suunnitelmien ja ideoiden jälkeen opinnäytetyöni taiteellisesta osuudesta syntyi arkkitehtoninen kolmikerroksinen rakennelma, jota voi katsoa monesta eri kulmasta ja suunnasta. Värimaailmaltaan tyylikkään mustavalkoinen toteutus kulmikkaiden muotojen ja tasakaton kanssa antaa bauhausmaisen vaikutuksen. Tuon toisessa kappaleessa esiin, millä tavalla työni tuo bauhausille ominaisia piirteitä esiin. Rakennusprosessista kerron kappaleessa kolme.

Yllä kuvattuun pienoisgalleriaan päädyin toteuttamaan näyttelyn nimeltä Luoden Kuvitellen. Näyttely koostuu erilaisin metodein tehdyistä seinälle ripustetuista tyhjästä teoksista ja erikokoisista veistotalustoista. Ideana on haastaa katsojan mielikuvitusta herättämään mielikuvia mahdollisista teoksista tai veistoksista. Ratkaisu ”tyhjästä” näyttelystä antaa myös tilaa ja huomiota rakenteelliseen toteutukseen. Käsittelen näyttelyn teemaa enemmän neljännessä kappaleessa.

Valmis työ sai mielenkiintoisia tulkintoja kanssaopiskelijalta, arvioijalta ja kävijöiltä. Pienoisgalleriasta on kehittynyt kunnianhimoisempi projekti, jota haluan jatkaa eteenpäin. Kyseisistä aiheista lisää kappaleessa kuusi.

2 PROJEKTIN TAUSTA

Olen ollut pitkään kiinnostunut pienoismallien tekoprosessista Youtube-videoiden kautta. Pääsin tse tekemisen makuun 2020 kesällä, kun sain tilaisuuden toteuttaa taideteoksen käyttämättömään puhelinkoppiin SFC Kuninkaanlähteen leirintäalueelle. Eniten kannatusta saanut idea oli pienoismalli leirintäalueesta. Puhelinkoppiin tuli neljän pienoismallin kokonaisuus, joista kolme olivat pienempiä dioraamoja ja yksi oli suurempi ja kattavampi. Projektin valmistuminen kesti kaksi vuotta, sillä kokemattomuus pienoismallien tekemisestä tarkoitti paljon tiedonhakemista ja uusien asioiden ja materiaalien opiskelua. Oppi, mitä sain, oli korvaamatonta ja ilman tätä projektia en todennäköisesti olisi päätenyt tekemään pienoisgalleriaa opinnäytetyökseni.

Kesällä 2022 olin harjoittelussa Finlaysonin Art Area – tapahtumassa. Siellä sain mahdollisuuden toteuttaa työpajan. Sen nimeksi tuli Minitaidetta. Miniatyyreista kiinnostuneena oli vain luonnollista toteuttaa paja, jossa kävijät saivat toteuttaa oman miniatyyritaulun. Valmistelin erikokoisia maalauspohjia ja niihin kehyksiä, joihin illan aikana maalailtiin teoksia. Työpaja toimi innoittajana toteuttaa oma pienoistaidenäyttely.

Pienoistaidenäyttely tarvitsee tilan, jonka päätin toteuttaa itse. Oma osaamiseni pienoismallien saralla oli karttunut sen verran, että tiesin, mitä sellaisen tekeminen vaatii. Näiden asioiden summana päädyin pienoisgallerian toteuttamiseen.

2.1 Bauhaus ja pienoisgalleria

Saksan Weimariin perustettiin 1919 oppilaitos, joka kantoi nimeä Bauhaus (talo rakentamista, kasvattamista, vaalimista varten). Olemassa olevat Weimarin taidekorkeakoulu ja taideteollisuuskoulu yhdistettiin. Tarkoituksena oli luoda edellytykset taiteen teorian ja käytännön harjoittamisen kautta kehittää

tuotteita, jotka ovat samaan aikaan taiteellisia ja kaupallisia. Oppilaitosta johdava arkkitehti Walter Gropius haaveili yhteisöstä, jossa opiskelijat eläisivät ja työskentelisivät yhdessä. (Dempsey, 2003, s. 130.)

Bauhaussilla oli merkittäviä tapahtumia historiassa, kuten koulun siirtyminen Weimarista Dessauhun 1925. Tätä ennen koulussa ei ollut arkkitehtuuri-osastoa. Osasto perustettiin 1927 arkkitehti Hannes Meyerin johdolla. Samoihin aikoihin palkattiin kuusi opettajaa, jotka olivat ensimmäisiä bauhaussissa koulutuksen saaneita. Muutokset tuottivat uudenlaista Bauhaus-muotoilua, jonka piirteitä olivat yksinkertaisuus, viivan ja muodon hienotunteisuus, geometrinen abstraktio, päävärit sekä uusien materiaalien ja tekniikoiden käyttö. (Dempsey, 2003, s. 132–133.)

Bauhaussilla on yhtäläisyyksiä toteutetun pienoisgallerian rakennuskieleen, vaikka prosessin aikana en tutkinut aihetta. Omistin useita rakenteellisia suunnitelmia, kun ideoin rakennelman ulkonäköä. Aluksi ne olivat ruuhkaisia ja monimutkaisia, mutta lopullinen versio oli avoin ja yksinkertaistettu mielenkiintoisella tavalla. Pitäydyin selkeissä muodoissa ja suunnissa seinien sijoitusta päättäessäni. Pyrin, että kokonaisuutta katsoessa, seinistä syntyvät viivat ja muodot tasapainottivat toisiansa.

Bauhaus arkkitehtuurin väripaletti on usein sidottu teollisuudessa tavattuihin väreihin kuten harmaa, valkoinen ja beige, jotka pääosin ovat pienoisgalleriassa käytetyt värit. Sisustuksessa käytetään päävärejä suunnitellusti, vaikka niitä ei omassa työssä esiinny. (Artincontext, 2023).

Suomennettu lainaus: "Esine määritellään luonteensa perusteella. Jotta se voitaisiin suunnitella toimimaan oikein - olipa kyseessä säiliö, tuoli tai talo - on ensin tutkittava sen luonnetta: sen on palveltava tarkoitustaan täydellisesti, se on oltava käyttökelpoinen, kestävä, taloudellinen ja 'kaunis'." (Gropius, 1926, viitattu lähteessä Nastasijevic, n.d).

Pienoisgallerialla ei ole huonekalumaista käyttötarkoitusta, vaan sen on nimomaan toimittava galleriatilana. Teoksessa ei ole mitään

käytännöllisyyden elementtejä, kuten portaita, ovea tai ulkoseiniä. Se ei ole luotu olemaan pienoismalli rakennuksesta vaan puhtaasti pienoisteoksien esitystilaa. Se on rakennettu kestävistä materiaaleista. Käyttökelpoinen tai taloudellinen se ei asiakkaan näkökulmasta vielä ole, mutta suunnittelen vieväni projektia pidemmälle kaupallisella saralla.

Oppilaitos tuli tiensä päähän 1933 Berliinissä monen asian summana, mutta Bauhaus-aate sai uutta voimaa. Koulun maine ja ideologia oli saavuttanut laajan yleisön kahden kirjan avulla, jota Gropius ja Moholy-Nagy toimittivat vuosina 1925–30. (Dempsey, 2003, s. 133.)

3 PIENOISMALLIN TOTEUTUSPROSESSI

3.1 Suunnitelmat

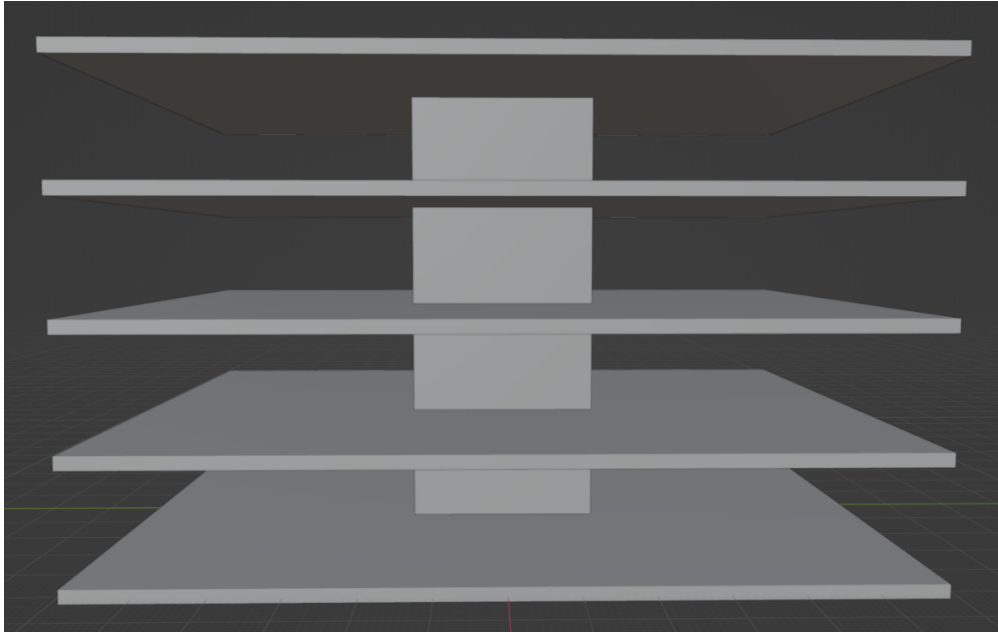
Ensimmäinen ajatus pienoisgalleriasta oli melko erilainen kuin lopullinen toteutus. Kuvittelin rakennuksen nelikerroksisena tiilirakennuksena. Jokaisesta kerroksesta oli yksi ulkoseinä poistettu, josta avautui neliömäinen avara tila sisälle. Poistettuja seinäkohtia rakennuksessa oli jokaisella puolella yksi kappale, jotka menisivät spiraalimaisesti ylöspäin teosta kierrettäessä. Muuten konsepti oli kuvitelma jonkinlaisesta rakennuksesta, jossa on ulko-ovi, ikkunat ja portaat ylempiin kerroksiin. Sisäpuoli olisi ollut pelkistettyä galleriatilaa, jossa olisi ollut pienoistaidenäyttely ylempiin kerroksiin asti.

Erikoinen piirre olisi löytynyt ikkunoista: kun poistetusta seinäkohdasta katsoo sisälle ikkunoista voi katsoa ulos, mutta ulkopuolelta katsottaessa ikkunat heijastaa oman peilikuvansa. Ikkunat kuvastaisivat taiteen katsomiskokemusta henkilön omasta kulmasta. Taidetta katsotaan usein henkilökohtaisten kokemusten ja perspektiivin kautta (yksi poistettu ulkoseinä = yksi perspektiivi). Taiteen tulkinta on henkilökohtainen prosessi, johon voi ottaa vaikutteita muiden tulkinnoista (sisäpuolelta näkee ulos). Toisen taiteen kokemusta voi peilata

omiin kokemuksiin (ulkopuolelta katsottaessa peilit peilaa ympäröivää maailmaa ja ihmisiä). Ikkunoiden merkitys työssä oli keskeinen asia tässä suunnitelmassa, jonka tulkinta varmasti olisi kehittynyt, jos olisin päätenyt toteuttamaan suunnitelman yllä kuvatussa muodossa.

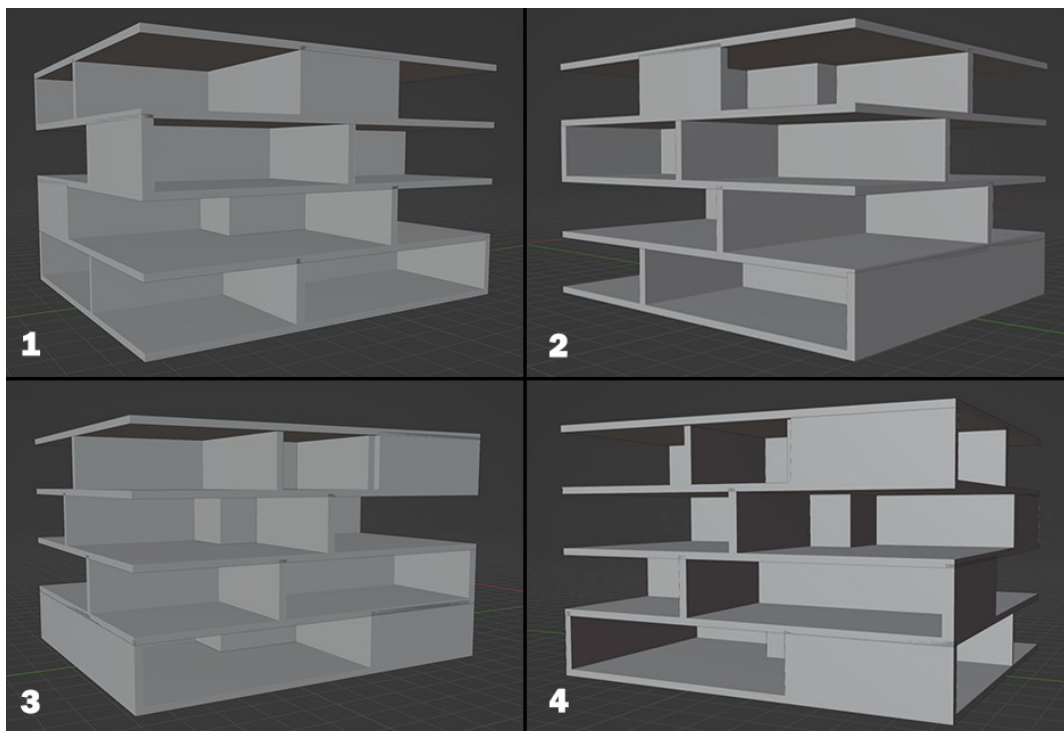
Seuraavana ajatuksena aloin miettimään lapsuuden kotia taidenäyttelyn paikana. Lapsuuden kotiin liittyy erilaisia tunteita ja muistoja, jotka olisivat välittyneet näyttelyn teoksiin. Näyttely olisi välittänyt henkistä kasvuani unohtamatta juuriani. Myöhemmin sain tietää, että lapsuuden koti on menossa myyntiin, joka olisi tehnyt tästä ideasta vielä merkityksellisemmän henkilökohtaisella tasolla. Olin ajatellut muokata kodista galleriatilan niin, että olisin pitänyt pohjapiirustuksen samana. Mitään kalusteita tai muuta en olisi tilaan jättänyt. Tämä olisi resonoinut myynnin kanssa. Luon kodista jotain muuta, mitä se on. Samalla tavalla kuin myynnissä siitä tulee jonkun toisen koti. En kuitenkaan päätenyt tähän ideaan, koska ajatus tuntui hieman liian henkilökohtaiselta ja en halunnut, että näyttelyn teoksia katsotaan lapsuuden näkökulmasta.

Päädyin suunnittelemaan oman pienoispallerian, koska halusin rakennelmasta sellaisen, jota voi käyttää tulevaisuudessa muiden pienoistaidenäyttelyiden pitämiseen. Ensimmäistä ajatusta mukaillen kehitin ideaa nelikerroksisesta rakennuksesta, mutta ilman oikeanmaailman galleriarakennusten vaatimuksia kuten seiniä tai portaita; Miltä voisi näyttää pienoispalleria, joka on suunniteltu vain veistosmaiseksi pienoispalleriaksi. Yksi tärkeä kriteeri pienoispalleriaa suunnitellessa oli, että sitä voi kiertää ympäri. Opettelin suunnittelua varten Blender-3d mallinnusohjelman käyttöä, minkä avulla pystyin kokeilemaan erilaisia suunnitelmia ja ideoita nopeasti.

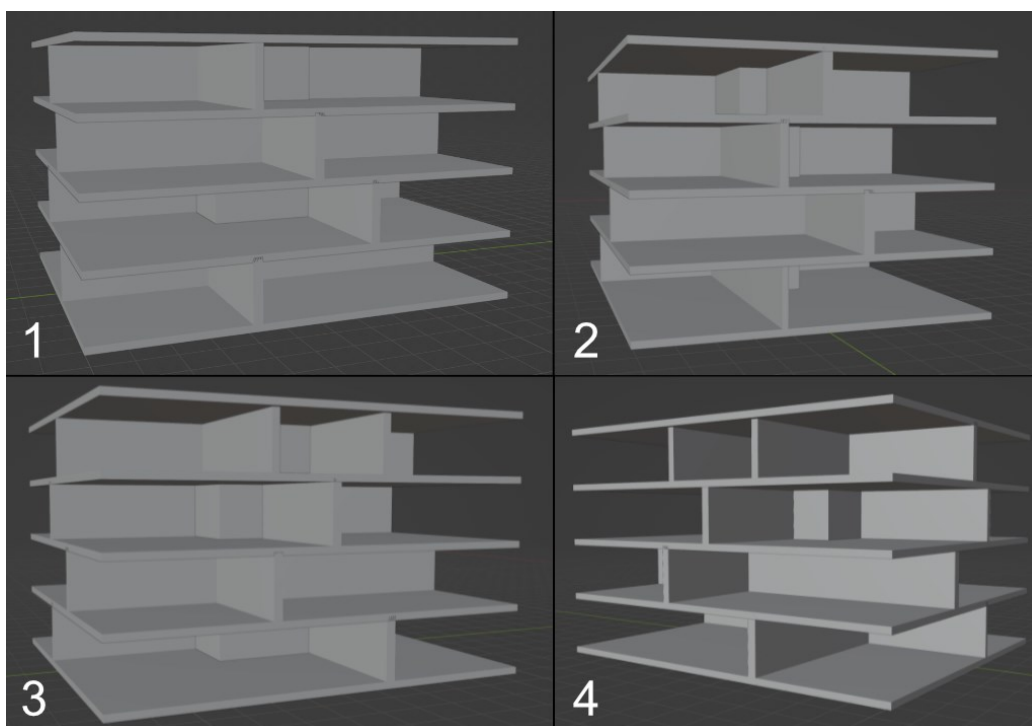
Kuva 1. Rakennelman perusta/pohja

Suunnittelin ensimmäisenä perustan (kuva 1), johon kokeilin erilaisia seinäasetelmia. Jokaisen kerroksen keskellä on ontto keskipalkki, jonka kautta led-nauhojen johdot kulkevat myöhemmin. Tässä vaiheessa pienoispöytämitat olivat 70 cm x 50 cm x 70 cm.

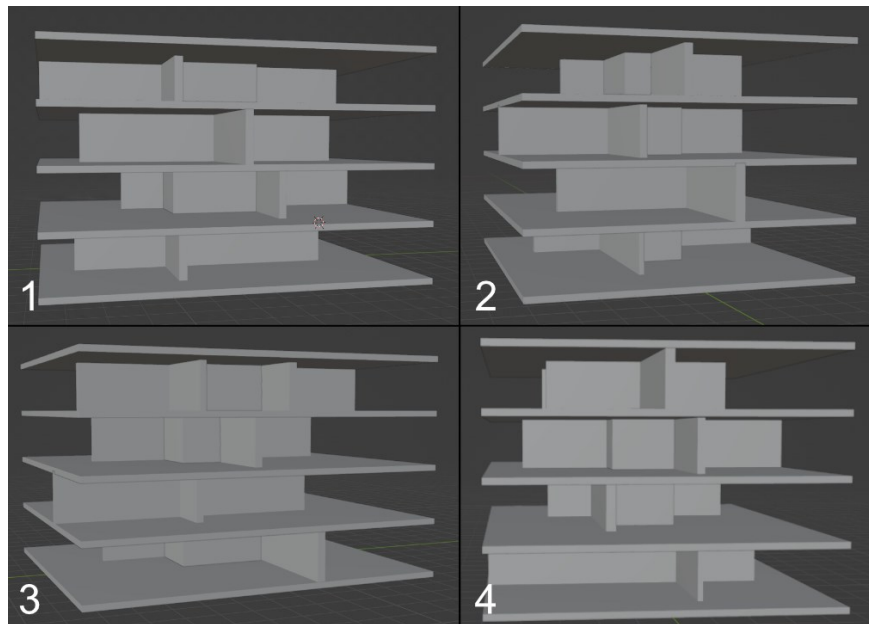
Kuva 2 Ensimmäinen versio seinistä

Kuvassa 2 on neljä kuvaa, jotka ovat ensimmäisen luonnoksen seinien sijoittelusta. Käänsin mallinnusta 90 astetta myötäpäivään jokaisessa kuvassa numerojärjestyksessä. Rakennelmassa ei ole määritelty etu- ja takapuolta, koska sitä voi lähestyä mistä suunnasta tahansa. Tässä versiossa tilat ovat erillisiä huoneita. Seinien sijoittelulla on saatu erikokoisia ja -mallisia huoneita. Ulkoseinän palasia on aseteltu muodostamaan syvennyksiä muutamaan huoneeseen. Versio oli hieman liian runsas seinäinen ja raskaan näköinen.

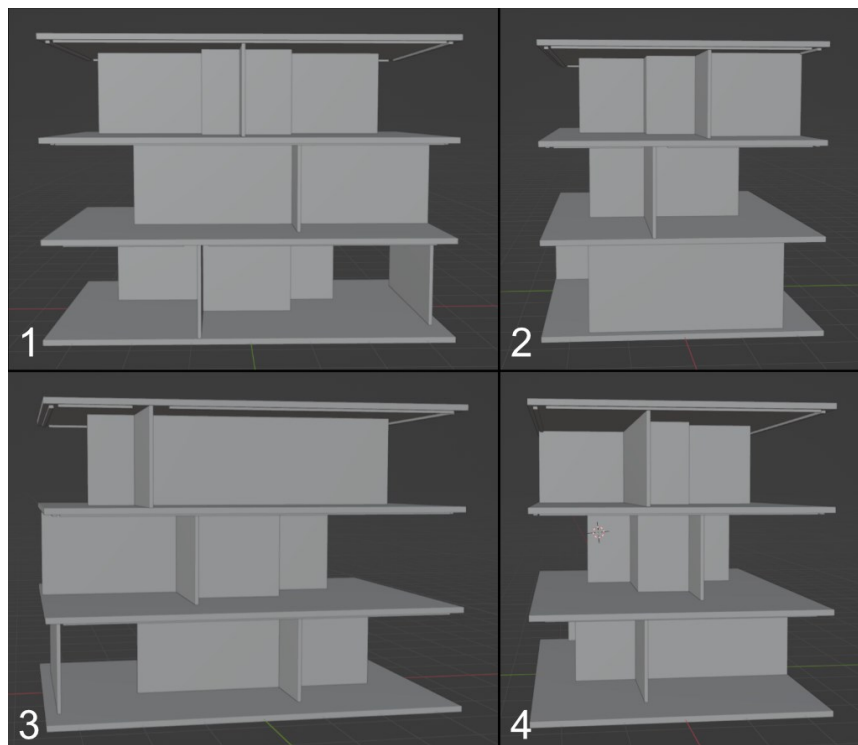
Kuva 3. Toinen versio seinistä

Kuvan 3 versio on muuten samanlainen kuva 2 kanssa, mutta poistin ulkoseinät. Kokonaisuudesta tuli heti avoimempi ja kutsuvampi. Rakennus oli neliömäinen muodoltaan, joka edelleen toi raskasta vaikutelmaa. Myöhemmissä versioissa ei näy vain teoksen vision edistyminen, mutta myös 3d-mallinnustaitojeni kehittyminen, kun aloin saamaan itseluottamusta monimutkaisen ohjelmiston kanssa.

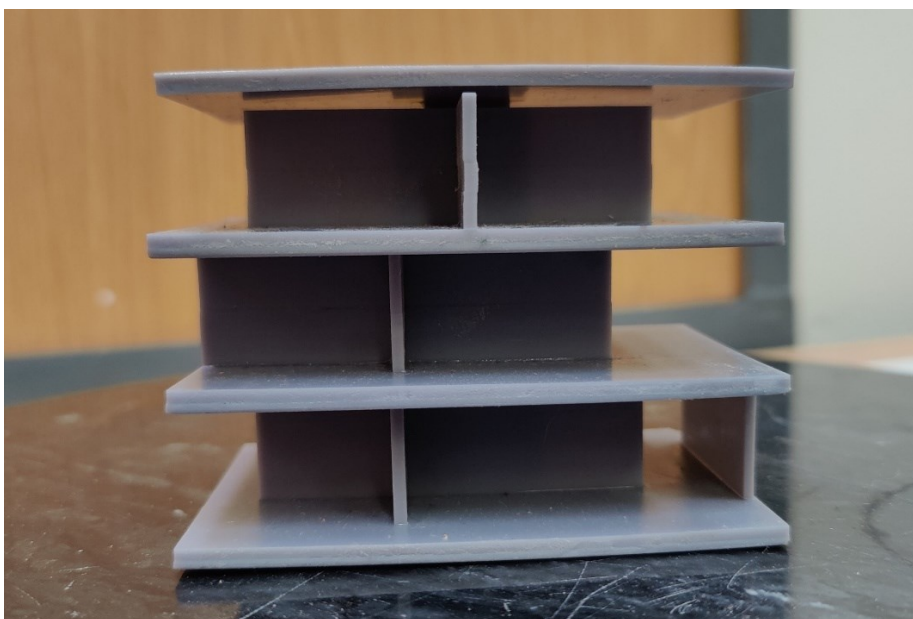
Kuva 4. Kolmas versio seinistä

Halusin raskaasta ja neliömäisestä kokonaisvaikutelmasta pois, joten aloin muuttelemaan seinien pituuksia (kuva 4). Tällöin myös huoneet yhdistyvät toisiinsa eivätkä ole samalla tavoin eristettyjä kuten kuvissa 2 ja 3. Katse soljuu huoneista toisiin paremmin, kun jokaisessa välissä ei ole reunaan asti olevaa seinää.

Kuva 5. Neljäs versio seinistä

Viimeiseen versioon poistin yhden kerroksen kokonaan ja hienosäädin seiniä (kuva 5). Pyrin luomaan seinillä mielenkiintoisen sommitelman, jotta rakennelma näyttäisi jokaisesta suunnasta kiinnostavalta. Kuten saattaa huomata neljäs versio on kaikista versioista pelkistetyin, mutta kehittynein. Siinä on tarpeeksi vaihtelevuutta ja avoimuutta. Versiossa sain yleisvaikutelman harmoniseksi joka puolelta katsottaessa.

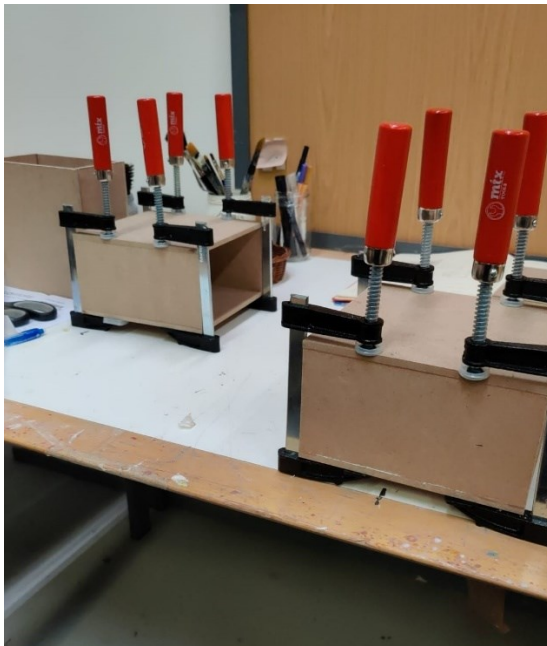

Kuva 6, Tulostettu 3d-malli

Tulostin resiini 3d-tulostimella pienoismallin visualisoimaan kokonaisuutta (kuva 6). 3D-malli tulostettiin ennen kuin päätin viimeisen version seinistä, joten se ei ole ihan kuvan 5 mukainen.

Mittasin kaikkien palojen mitat 3D-ohjelmassa. Mitattavat palat olivat lattia- ja kattopalat sekä seinäpalojen pituudet ja korkeus. Rakennelman kokonaismittaksi tuli 70 cm x 50 cm x 60 cm. Valitsin rakennusmateriaaleiksi MDF-levyä ja kovalevyä niiden kestävyys ja työstettävyyden vuoksi. Rakennelman valotus muodostuu jokaiseen kerrokseen tulevista led-valonauhoista, koska kohdistevaloilla se olisi hankalaa toteuttaa ilman häiritseviä varjoja.

3.2 Rakennelman toteutus

Kuva 7. Keskipalkkien liimaus

Aloitin projektin leikkaamalla MDF-levystä keskipalkkeihin sopivat palat. Pohdin pitkään, että tekisinkö sen yhtenä pitkänä keskipalkkina vai jokaiseen kerrokseen oman palkin. Päädyin tekemään omat palkit. Silloin seinien kiinnitys on helpompaa, kun ne voi liimata keskipalkkiin. Sähköjohtojen läpivienti on myös sujuvampaa. Leikatut palat liimasin yhteen ja laitoin niihin pienet naulat tukemaan liitosta. Jokaiseen kerrokseen tuli yksi keskipalkki eli 3kpl yhteensä.

Kuva 8. Mittoihin leikatut kovalevyt

Seuraavaksi otin kohteekseni kovalevyt, jotka leikkasin sirkkelillä oikeaan koon (kuva 8). Kovalevystä tuli rakennelman lattia- ja kattopalat, joita oli yhteensä 8 kpl. Huomasin niitä leikatessa, että sirkkeli ei leikannut ihan suoraan. Leikkaus heitti muutamilla milleillä, mutta loppujen lopuksi sain suorat palat.

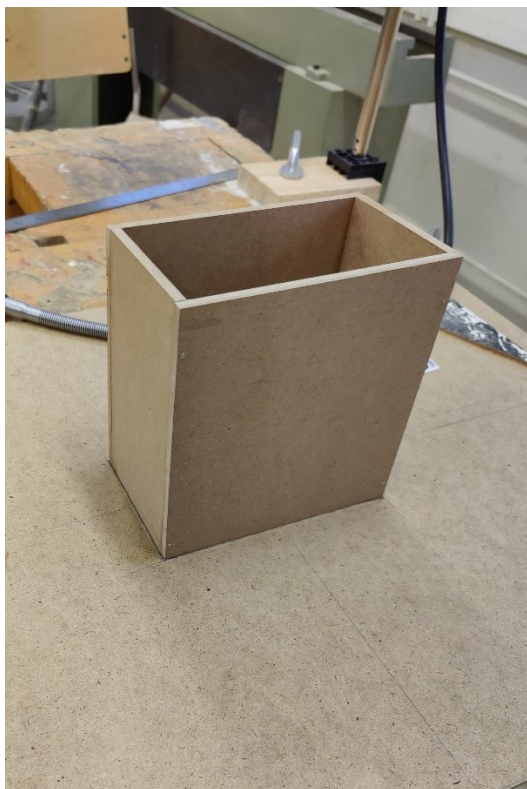

Kuva 9. Kovalevyihin mitattu keskipisteet

Mittasin kovalevypaloihin keskipisteen (kuva 9). Kuvassa näkyvä valkoinen suorakulmio on mitoitettu keskipalkin leveyteen ja syvyyteen. Siihen on merkattu palan keskipiste. Käytin palaa apuna merkkamaan kohtaa, johon keskipalkki sijoitetaan.

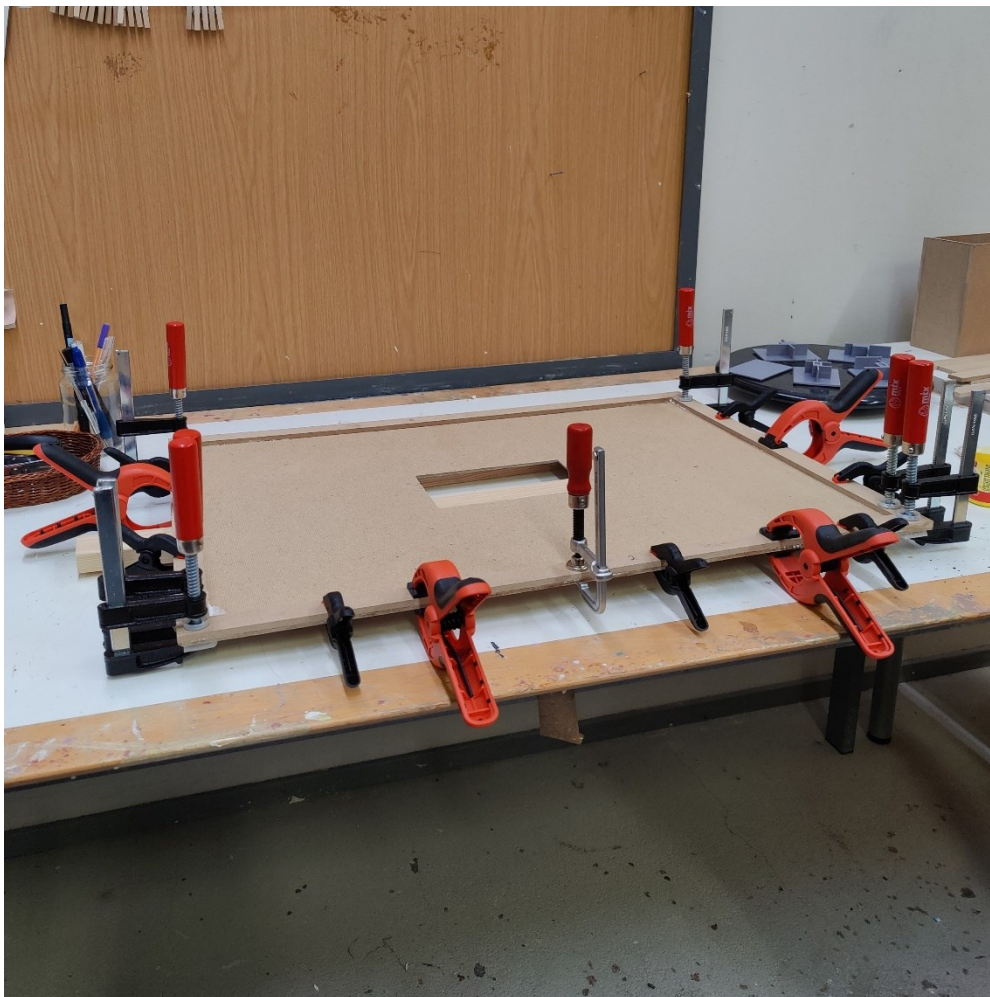

Kuva 10. Leikattu reikä

Kuva 11. Keskipalkki reiässä

Leikkasin kaikkiin kovalevyihin keskipalkin mittaisen aukon, johon palkki mahtuu (kuva 10, kuva 11). Rakennuksen eri kerrokset lukittuvat paikalleen aukon avulla. Käytin päätyökaluna dremeliä, mutta siistin reunoja taltalla ja viilalla.

Kuva 12. Katto- ja lattiapalojen väliin MDF-rimat

Kovalevyt itsessään ovat taipuvaisia eivätkä kovin tukevia. Kahdesta kovalevystä muodostui yksi kerros, jonka toinen puoli on lattia ja toinen katto. Tein kyseisiä kerroksia neljä kappaletta.

Leikkasin MDF-levystä noin 2 cm levyisiä rimoja, joista liimasin kattopalaan kehyksen luomaan erotuksen kahden kovalevyn väliin led-valonauhoja varten (kuva 12). Liimasin riman palasia myös keskipalkki reiän ylitse, jotta keskipalkki ei mene täysin reiän läpi vaan rimat kannattelevat keskipalkkia. Huomasin levyn taipuvan niistä kohti missä rimoja ei ollut, kun kokeilin kiinnittää lattiapalan kuvassa 12 näkyvän palan päälle. Lisäsin niiden väliin muutamia riman palasia tukemaan ja estämään liiallista taipumista.

Seuraavaksi vuorossa oli seinäpalojen leikkaus MDF-levystä. Tilasin seinäpalat suoraan oikeisiin mittoihin leikattuina Kankaanpään Puutavarasta, koska

palojen täytyi olla täydelliset välttääkseni näkyvät raot kerrosten ja seinien välillä. Materiaali löytyi omasta takaa. Kun ne olivat valmiit, lajittelin palat kerroksien mukaan ja tein testikasauksen irtonaisilla palasilla.

Kuva 13. Testikasaus irtonaisilla paloilla

Tein pari testikasausta irtonaisilla seinäpaloilla, jotka pysyivät hyvin pystyssä kerroksien välissä (kuva 13). Jouduin muutamaa palaa leikkaamaan pienemmäksi ennen kuin tein lopullisen päätöksen seinien sijainnista ja pituuksista. Ristiin menevät seinät yhdistin siten, että leikkasin kumpaankin yhdistyvään palaan puoleen väliin menevän halkion. Halkio oli seinälevyn paksuinen. Yhdistin kaksi palaa toisiinsa liimaamalla ne halkioista yhteen. Seuraavaksi liimasin jokaisen kerroksen seinät omaan keskipalkkiin kiinni puuliimalla. Pari palaa kiinnitin epoksiliimalla, jotka tulivat kiinni vain kapeasta sivusta seinäpalaan – esimerkiksi kuvassa 13 näkyvä pala vasemmassa yläkulmassa. Vasemmassa alareunassa on yksi irtonainen seinäpala, jota en liimannut mihinkään. Se pysyi paikallaan kerroksien välissä.

Lattiapalat kiinnitin kattopalaan liimattuun rimaan pienillä ruuveilla. En liimannut, koska levyjen väliin tulee led-valonauhat johtoineen, mitkä mahdollisesti voivat tarvita huoltoa.

Aloin tässä vaiheessa pohtimaan syvemmin pienoistaidenäyttelyn ripustamista. Halusin ripustuksen olevan naulaton ja mahdollisimman vähän jälkiä jättävä. Aluksi pohdin kaksipuolista teippiä, mutta pelkäsin että se jää joko liian tiukasti kiinni tai on liian heikko. Myös teoksiin olisi jäänyt jälki teipistä ja vaikutelma ei olisi kovinkaan ammattimainen. Löysin vaihtoehdoksi magneettimaalin, joka vaikutti potentiaaliselta.

Aluksi olin epäileväinen, että voisiko magneettimaali toimia: Tarttuuko magneetit siihen oikeasti tarpeeksi hyvin? Joskus nuorena siskollani oli maalattu seinä magneettimaalilla, jossa ei magneetit pysynyt tai kannatellut tarpeeksi hyvin. Todennäköisesti ongelma silloin oli tavalliset jääkaappimagneetit, jotka eivät ole aina riittävän voimakkaita. Magneettimaalin kanssa suositellaan käyttämään voimakkaita magneetteja, kuten neodyymistä valmistettuja magneetteja. (Smartersurfaces, n.d., kohta 4.)

Huomasin, että magneettimaaleilla oli aika isoja hintaeroja. En halunnut ostaa kalleinta maalia, koska olin vieläkin hieman epäileväinen sen toimivuudesta. Ostin Tokmannilta n. 20e maksavan magneettimaalipurkin testiin. Testasin maalia MDF-levyn palaseen, johon kokeilin eri kerrosmääriä maalista. Kolme maalikerrosta antoi tarpeisiini nähden riittävän magneettisuuden.

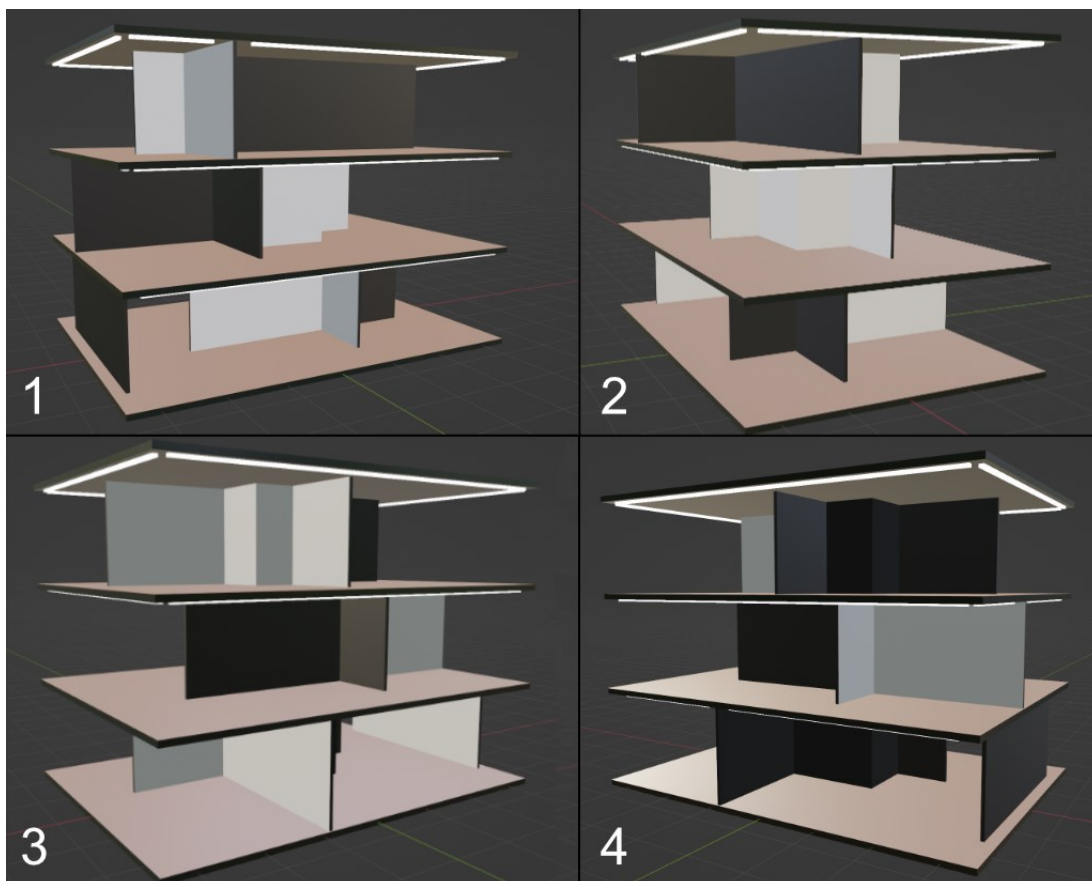
Kuva 14. Magneettimaalilla maalatut seinät

Maalasin 3 kerrosta magneettimaalia seinäpintoihin (kuva 14). Ennen maalausta hioin ja putsasin pinnat. Jokaisen maalauskerroksen jälkeen hioin kevyesti ennen seuraavaa kerrosta.

Kuva 15. Testikasaus kuvien ottoa varten

Kasasin rakennelman ottaakseni siitä kuvat joka puolelta, jotka siirsin tietokoneelle (kuva 15). Aloin suunnittelemaan Adobe Photoshopissa, millaiseksi värjään seinät. Alun perin olin ajatellut seinien maalaamista valkoiseksi neutraalisuuden ja vähäeleisyyden vuoksi. Tykästyin magneettimaalin väriin, jonka takia aloin suunnittelemaan tummanharmaan ja valkoisen seinien yhdistämistä.

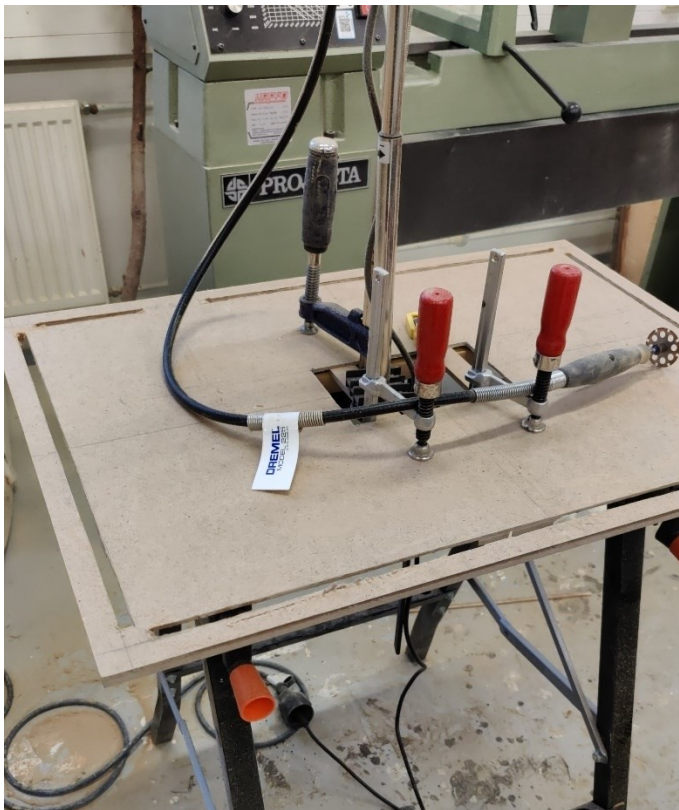
Kuva 16. Suunnitelma seinien väreistä

Alkuperäisiä photoshopissa tehtyjä seinien värikokeiluja ei ole tallessa, mutta mallinsin prosessin loppupuolella rakennelmasta mallinnuksen, jota käytin apuna suunnittelemaan ripustettavien teoksien muotoja (kuva 16). Kuvista huomaa, että tummia ja valkoisia tiloja on tasaisesti. Tavoitteeni oli saada mielenkiintoinen värisommitelma, joka ei olisi liian painottunut valkoiseen tai tummanharmaaseen.

Maalasin valkoiset seinät suunnitelman mukaisesti. Tein testejä magneettimaalin testauspalaan selvittääkseni valkoisen maalin peittävyyttä ja sen vaikutusta magneettisuuteen. Kolme kerrosta valkoista oli toimiva määrä.

Sekoitin myös magneettimaalin väristä tummanharmaata akryyliväreistä, jolla maalasin tummiin seiniin pari kerrosta suojaamaan magneettimaalia. Maalasin tummalla akryylillä myös seinien reunat.

Maalikerroksien kuivuessa suunnittelin kattoihin tulevia led-valonauhojen paikkoja. Päätin sijoittaa valot jokaisen kerroksen reunoille. Merkkasin kattopaloihin lyijykynällä valonauhojen paikat, jotka olivat n. 1 cm levyisiä kaistaleita.

Kuva 17. Led-valonauhojen paikkojen leikkausta

Aluksi en tiennyt, miten leikkaisin kapeat reiät. Kokeilin erilaisia keinoja ja lopujen lopuksi päädyin käyttämään drermelillä (kuva 17). Sain leikattua sillä tarkasti ilman kovalevyn rispaantumista leikatuista kohdista, mitä käsisaha aiheutti. Hioin reunoja vielä viilalla ja viimeistelin taltalla.

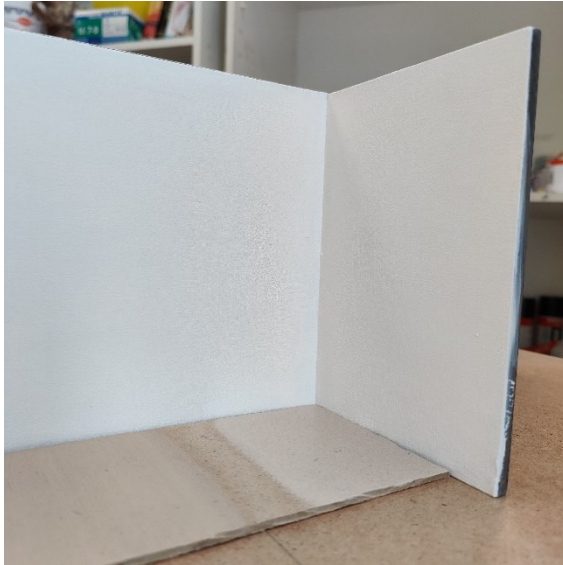
Led-valonauhojen paikkojen leikkaamisen jälkeen siirryin miettimään lattian ja kattopalan väriä. Suunnittelin niitä myös Photoshopissa ja tein testipaloja. Omistin yhden ylimääräisen kattopalan, johon maalasin petsillä ruskean ja harmaan sävyn sekä akryylillä valkoisen ja harmaan sävyn. Ruskea poistui

vaihtoehtoista aika lailla saman tien, koska se oli liian tumma. Akryylit eivät olleet yhtään läpikuultavia, joten päädyin harmaaseen petsiin. Se oli sopivasti neutraali eikä kiinnittänyt itseensä liikaa huomiota kokonaisuutta katsellessa.

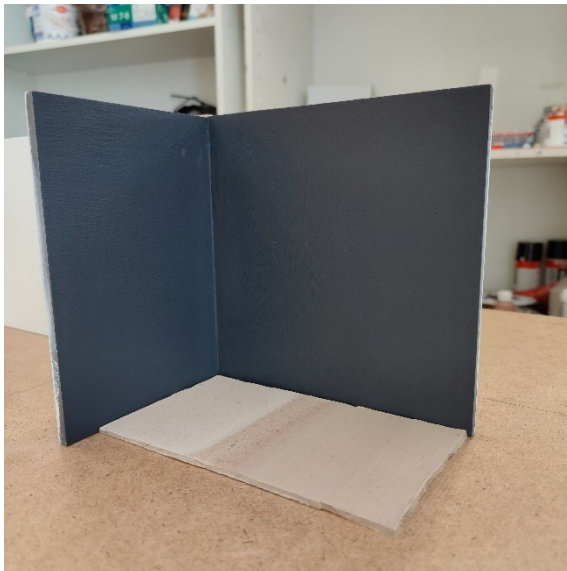

Kuva 18. Harmaa petsi kattopalassa

Hioin kattopalat ennen petsin laittoa, mutta silti joihinkin tuli kuvassa 18 näkyvää epätasaisuutta. Se korjaantui toisella kerroksella, mutta ei ollut yhtä kuultava kuin yhdellä kerroksella. Asia ei haitannut, koska petsi on pehmeämpi ja mattapintaisempi kuin akryylimaalin harmaa olisi ollut.

Kuva 19. Lattian värin testaus valkoista seinää vasten

Kuva 20. Lattian värin testaus tummaa seinää vasten

Lattiaa varten sekoitin ruskeasta ja valkoisesta petsistä kaksi vaihtoehtoa, joista toinen oli vaaleampi ja toinen hieman tummempi (kuva 19, kuva 20). Näistä vaihtoehdoista vaaleampi sopi parhaiten molempien seinien väreihin. Levitin yhden kerroksen vaaleaa petsiä lattiapaloihin. Lattia jäi hengittäväksi ja kovalevyn tekstuuri paistoi hieman läpi, mitä tavoittelinkin.

Seuraavaksi oli aika alkaa juottamaan led-valonauhoja. Olin tilannut siihen tarvittavat nauhat ja virtalähteen Valostoresta. Soitin heidän asiakaspalveluunsa, missä osattiin neuvoa oikea virtalähde ja led-nauhat. Saatavilla ei ollut

neutraalin valkoista valoa, joten tilasin kaksi kappaletta kumpaakin: viileän ja lämpimän valkoista valonauhaa. Niiden saavuttua testasin niitä ja päädyin käyttämään viileää valonauhaa.

Katsoin Youtubesta useita videoita johtojen juottamisesta. En aiemmin ollut juottanut johtoja. Löysin Crown Molding LED Lightning videon (2020), joka selitti juottamisen prosessin todella hyvin. Seurasin kyseisen videon ohjeita opetellessani juotosprosessia ylimääräisillä led-nauhoilla ja johdoilla.

Kuva 21. Juotettujen valojen testaus

Leikkasin pahvimaisesta materiaalista kapeat pitkät palat, jotka mahtuivat katopalaan leikattuihin uriin. Näihin paloihin kiinnitin kokoon leikatut ja toisiinsa johdoilla juotetut led-valonauhat. Tein useampaan kertaan testauksia valojen toiminnasta ja kaikkien valojen juoton jälkeen testasin kaikki valot yhdessä (kuva 21). Yhdistin kerroksien väliset johdot Wagon kaksinapaisilla rasioliittimillä, jolloin pystyin helposti irrottamaan johdot toisistaan kerroksien välillä ja liittämään uudestaan.

Ympäröin palat vielä himmentävällä leivinpaperimaisella paperilla, joka tasoittaa ja piilottaa ledejä. Liimasin valmiit palat reikiin kuumaliimalla hieman kaltevasti, jotta valo ei paista suoraan alaspäin vaan hieman viistoon.

Kuva 22. Kerroksien reunojen teippaus kokeiluja

Kerroksien reunoissa näkyvät kovalevyn ja MDF-levyn rajat halusin peittää. Testasin maalauspintaa, mutta se ei varsinaisesti peittänyt niitä. Maalissa oli myös liian samanlainen pinta kuin seinissä. Sähköteippiä oli jäänyt johtojen juotosta yli niin päätin testata, miltä reunojen teippaus näyttäisi (kuva 22). Tykästyin teipin mattamaiseen pintaan, joten päätin teipata reunat. Teippi oli paksumpi kuin kerroslevyn paksuus, joten jouduin mattoveitsellä hieman siistimään teippauksia. Viimeisenä silauksena maalasin katon lähes samanväriseksi kuin reunateippi on.

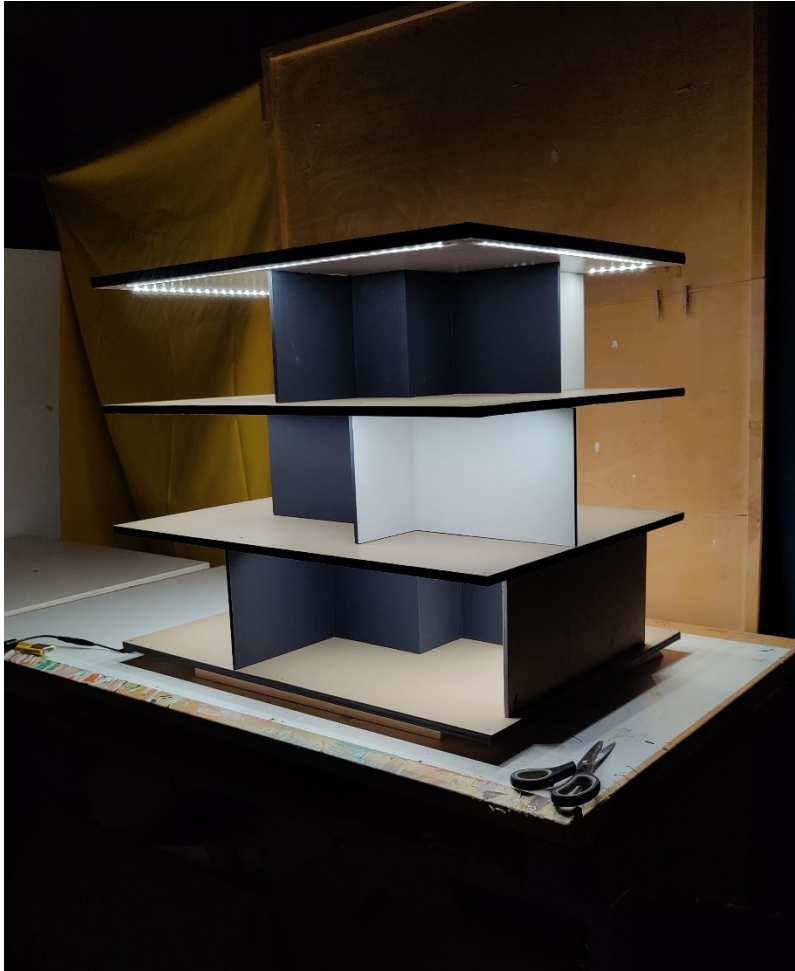
Muun ohella olin hoitanut myös pienoisgallerian jalustaa. Testasin kavaletin avulla korkeuden. Pöydän kulmaa käytin mittaamaan, kuinka paljon tilaa teoksen ympärille tarvitsee. Kävin Kankaanpään Puutavarassa tilaamassa

mittoihini sopivat palat. Kulmaraudat ostin tokmannilta. Aloitin jalustan tekemistä tekemällä pöytälevyn reiän keskelle, josta sähköjohdot tulevat läpi.

Kuva 23. Maalattu jalusta

Ajanpuutteeni vuoksi sain apua kanssaopiskelijalta jalustan rakentamisessa. Hän rakensi tukevan jalustan, joka ei huojunut tai hajonnut missään vaiheessa. Olin enemmän kuin tyytyväinen. Levy oli alkuperäiseltä väriltään harmaa, joten maalasinkin sen valkoiseksi (kuva 23).

Kuva 24. Valmis rakennelma

Rakennelman valmistuessa kokeilin, miten se toimii pimeässä valaistuksessa (kuva 24). Omasta mielestäni pimeä toimi paremmin kuin valoisassa, koska rakennelmassa on omat valot. Harmittelin, ettei teos tule pimeään tilaan. Loppujen lopuksi harmitus oli kuitenkin turha, sillä esittelytilan sai hämäräksi.

4 NÄYTTELYN SUUNNITELMA JA MUUTOS

4.1 Alkuperäiset suunnitelmat

Ennen pienoispöytägallerian valmistuksen aloittamista mietin vaihtoehtoja siitä, millaisen näyttelyn toteuttaisin. Tiesin, etten halua näyttelyä, jossa on yhdenlaista

tekniikkaa. Halusin monipuolista toteutusta, jossa on niin grafiikkaa kuin veistotaidetta. Alussa kallistuin päiväkirjamaiseen toteutustapaan, jossa olisin toteuttanut päivittäin tai useammassa päivässä miniatyyriteoksen. Tavoittelin erilaista työskentelytapaa luoda vapaammin ja nopeammin. Tämän kaltainen tuotantotapa olisi luonut mahdollisuuden kuratoimiseen, kun teoksia ihanteellisessa tilanteessa olisi ollut yli tarpeen.

Lainasin kirjan nimeltä ”Kuratointi – yhdeksän nykytaiteen käytäntöä”, joka nimensä mukaan tuo useita näkökulmia ja tulokulmia kuratointiin henkilökohtaisilla esseillä eri kirjoittajilta. Kaikkia niitä yhdistää taiteen kuratointi ja tekeminen. (Elfving ja Hannula, 2017, s. 8–9.) Alun perin suunnittelin kirjallisen opin näytetyöni käsittelevän sitä, mitä kuratoiminen on ja miten hyödyntää sitä omassa työskentelyssä. Lainasin kirjan, jotta saisin omaa suppeaa käsitystä asiasta hieman leveämmäksi. Käsitykseni kuratoimisesta oli lähinnä sitä, että kuratoija valitsee teoksia näyttelyyn luoden valituista teoksista yhtenäisen kokonaisuuden. Opin, että siihen kuuluu muutakin ja käsite on paljon laajempi kuin ajattelin.

Paula Toppilan artikkelissa Tensta Konsthallin johtaja Maria Lindin mukaan kuratointi on perinteistä kuratointia (näyttelyn kokoaminen, tilausteoksen tilaaminen jne.), fasilitointia, organisointia ja ylläpitoa. Tekstissä tulee myös esille termit kuratoriaalinen ja parakuratoriaalinen. Kuratoriaalinen on syvällisempää, metodologista lähestymistä; Tarkoituksena on ottaa taide lähtökohdaksi, joka sijoitetaan suhteeseen valitun kontekstin, ajan ja kysymysten kanssa haastamaan status quon eli asioiden vallitsevaa tilaa. Parakuratoriaalinen on kuratoriaalisen rinnalla olevaa, liitännäistä, vierellä tai sen ulkopuolella olevaa kuratoitua ohjelmaa kuten keskustelut, yleisötyöhankeet, lehdet ja julkaisut. (Toppila, 2017, s.296–297.)

Maria Lindin määritelmät kuratoinnista oli tarkat ja jaoteltu. Jokaisella kirjoittajalla oli pääosin samankaltainen määritelmä kuratoinnista. Eroja tuli siinä, miten kuratointia harjoitettiin ja millä perusteilla. Kuratoijana toimiminen vaihteli projektin luonteen mukaan, lähtökohtien, tarpeiden, resurssien ja toimittiinko yksin vai ryhmässä. ”Rooli tuottaa kysymyksiä siitä onko kuraattori taiteilijan

toiminnan avaaja ja laajentaja, vaiko jakaja; osittuuko tekeminen ja onko tämä osittuminen taakanjakoa vaiko välineellistymistä?" (Hujala, 2017, s. 313.) Hujala kirjoittaa tekstissään siitä, että avoimuus toimintatapojen määrittelemisessä on tärkeää, kun paikantaa kuratoriaalista rooliaan. Oleellista on selvittää, miten toiminnan syyt, tavoite ja muoto määritellään. Kyse on erilaisten intentioiden, kykyjen, mahdollisuuksien ja resurssien yhdistymisestä, jossa määritellään yhdessä päätetyn ja jaetun tavoitteen tai muodon toteuttaminen. (Hujala & Merimaa, 2017, s. 313.)

Kirjoituksissa suurin osa liittyi jonkinlaisen näyttelyn, julkisen teoksen, tapahtuman tai kokonaisuuden kuratoimiseen ja niissä kuratoijana toimimiseen. Mitä tahansa suunniteltiin, sillä oli jokin teema, sanoma tai kannanotto. Tästä heräsi paineita ja mietteitä päiväkirjamaisen toteutustapaan. Koin, että minun tarvitsi keksiä suuri ja intohimoinen merkitys pienoisenäyttelylle. Takerruin siihen ajatukseen, vaikka en ollut edes aloittanut teoksien tekemistä ja antanut mahdollisuutta luoda. Aloin ajatella, että kokonaisuudesta tulisi sekava, jos en anna itselleni rajoja, joiden sisällä pysyä.

Päätin, että koitan ideoida teeman näyttelylle, joka on tarpeeksi laaja ja kokonaisuutta sitova. Päädyin mietiskelyissäni tekstuureihin kokonaisteemana, koska se on laaja ja monitulkintainen teema mahdollistaen paljon erilaisia tekniikoita. Voimme nähdä, tuntea, maistaa, kuulla ja jopa haistaa erilaisia tekstuureja, pintoja ja koostumuksia. Helpotuin keksiessäni teeman, jonka koin mahdolliseksi kuratoida. Suunnittelin, että jokaiselle erilaiselle tekstuurille olisi oma tila. Esimerkiksi sileäpintaisista teoksista muodostuva tila, jossa on eri tekniikoin toteutettu sileää pintaa. Toinen ajatus oli, että eri kerroksissa olisi omat teemansa. Ensimmäisessä kerroksessa olisi maanläheisiä tekstuureja ja pintoja. Toisessa kerroksessa olisi ihmisen luomia asioita, kuten kangasta. Kolmanteen kerrokseen suunnittelin tietokonegrafiikkaa tai muita erikoisempia tekstuureja, jotka olisivat mielikuvituksen toteuttamaa.

Näyttelystä olisi tullut visuaalisesti rikas. Huomio olisi kiinnittynyt suurelta osin teoksiin ja niiden tulkintaan. Haastavaa olisi ollut saada toimiva ripustus. Pienoisgalleriaa voi katsoa kokonaisuutena, jolloin näyttelyn ripustus täytyisi

suunnitella siten, että teokset eivät riitele liikaa keskenään. Niiden täytyy myös toimia erillisinä teoksina, jos niitä tutkitaan lähempää yksitellen.

Mutta oliko se sittenkään sopivin vaihtoehto?

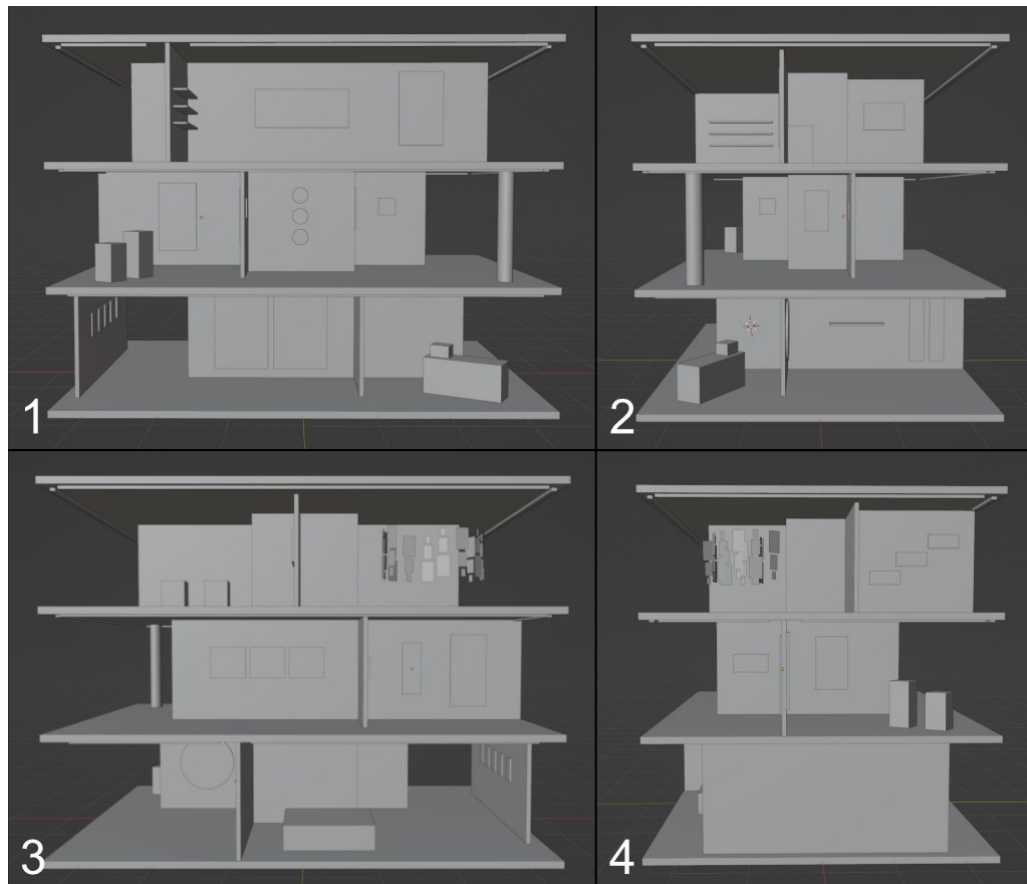
4.2 Lopullinen suunnitelma

Huomasin ajan käyvän vähiin ja tajusin, etten kerkeä tekemään näyttelyä, jota olisin kehdannut esitellä. Visuaalisesti rikas sisältö olisi myös vetänyt huomiota pääosin näyttelyyn, kun oikeastaan halusin vetää huomiota rakennelmaan. Ei se olisi haitannut muuten, mutta koin että haluan luoda veistosmaisen yhtenäisen teoksen. Olin käyttänyt rakennelman tekemiseen paljon aikaa ja mietintää, joten se tuntui enemmän päätyöltä prosessissa.

Kun sain tietää, että työni on näytillä Mäntinrannassa aloin ajattelemaan teoksen sijaintia ja miltä se näyttää tilassa. Heräsi ajatus siitä, että onko järkevää toteuttaa pienoistaidenäyttely sellaisena kuin olin sen ajatellut? Mäntinrantaan oli tulossa monen valmistuvan taiteilijan upeita, sisällöltään rikkaita, töitä. Oliko pienoistaidenäyttelyni vain jatkamassa näyttelyä pienemmässä koossa? Saatan olla ainoa tulkinnan kanssa, mutta en halunnut, että teos jatkaisi näyttelyä näyttelyn sisällä. Tämä voimisti tunnetta muuttaa suunnitelma toiseen tekstuuriteemaisesta näyttelystä.

Ideaksi syntyi näyttely ilman teoksia. Näyttely, joka muodostuu tyhjästä taulupohjista, kehyksistä, papereista, puupohjista ja veistosjalustoista.

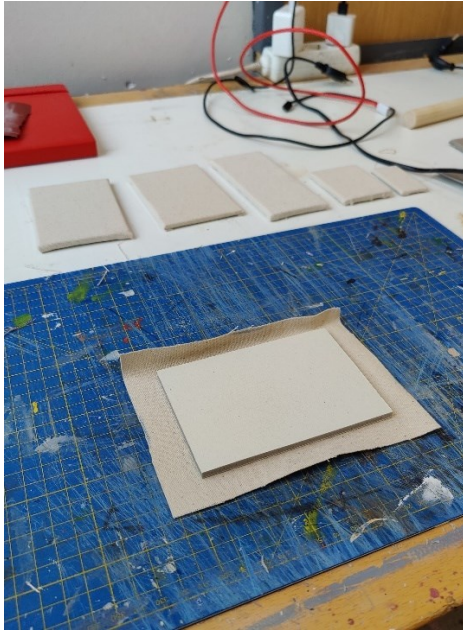
4.3 Taiteellinen toteutus ja sommittelu

Kuva 25. Näyttelyn muotojen suunnitelma

Käytin apuna mallintamaani 3d-mallinnusta suunnitellessani, minkä muotoisia ja kokoisia teoksia pienoispöytägalleriaan tulee (kuva 25). Tavoitteenani oli saada aikaan sellainen sommitelma, joka on harmoninen ja mielenkiintoinen joka puolelta katsottaessa.

Ylimmässä kerroksessa oleva katosta roikkuva paperi-installaatio on mielestäni avainasemassa sommittelun onnistumisessa. Se tuo ylimpään kerrokseen keveyttä ja liikettä. Kuvassa 25.1 näkyy ensimmäisessä ja toisessa kerroksessa kaksi jalustaa, jotka on aseteltu viistoon rikkomaan horisontaalista ja vertikaalista sommitelmaa.

Kuva 26. Kangaspohjien tekoa

Otin mallinnuksesta seinällä olevien muotojen ja veistosjalustojen mitat, joita vielä myöhemmin tehdessä muuttelin. Kangaspohjia tein useamman kappaleen käyttäen kapalevyä, jonka ympäröin kankaalla (kuva 26). Omistin harmaata ja vaaleaa maalaukseen tarkoitettua kangasta. En etukäteen suunnitellut, mistä muodosta tulee kangaspohja ja mistä kehyspohja vaan päätin edessä sen mukaan, mikä tuntui hyvältä. Käytin materiaalina myös puuta, josta tein muutamia maalauspohjia ja hyllyjä.

Kuva 27. Kehyksien tekemistä

Tein neljä taulua kehyksineen, joihin tuli paperin pala läpinäkyvän kalvon taakse (kuva 27). Materiaalina oli valkoinen muovilevy ja -profiilit. Muovilevyistä tein vielä viisi pientä pohjaa, joiden reunat teippasin mustalla sähköteipillä ja päälle liimasin peilikalvoa.

Kapalevystä rakensin eri kokoiset jalustat ja maalasin ne valkoiseksi. Pariin pienenpään jalustaan tein ”lasikuvun” läpinäkyvästä muovista. Toiseen kerroksen tein pylvään puusta, jonka maalasin valkoiseksi. Kaikkiin seinälle ripustettaviin teoksiin ja hyllyihin liimasin neodyymimagneetteja, joiden avulla pystyin tarvittaessa hienosäätämään tai vaihtamaan teoksien paikkoja.

5 VALMIS TYÖ

Tuli aika pakata teos. Suojasin lattia-/kattolevyt kuplamuovilla ja pahvilla. Seinät mahtuivat isoon pahvilaatikoon, johon pakkasin tyhjät teokset omissa pusseissa ja pienissä pahvilaatikoissaan suojattuna. Eniten jännitin led-valojen toimivuutta kuljetuksen jälkeen, koska en olisi voinut helposti korjata niitä paikan päällä. Kaikki onneksi toimi perillä kuten piti.

Kuva 28. Sivu 1

Kuva 29. Sivu 2

Kuva 30. Sivu 3

Kuva 31. Sivu 4

Ripustukseen ei mennyt hirveästi aikaa. Teoksen paikka oli onneksi hämärä, sillä ikkuna peitettiin pimennysverholla ja kohdevalot siltä kohdalta otettiin pois. Gallerialla liimasin viiteen muovipohjaan peilikalvoa, jotka näkyvät kuvassa 28 oikealla alhaalla olevassa irtonaisessa seinässä. Idea oli peräisin

alkuperäisestä tiilitalo-konseptin peili-ikkunoista. Ripustin työt suunnitelman mukaan ja pöydän alapuolelle kiinnitin mustalla teipillä johdot siististi.

6 POHDINTAA

Mietin teokselle nimeä jonkun aikaa. Nimi on tärkeä osa teosta, joka antaa vinkkiä teoksen merkityksestä tai ideasta. Vaihtoehtoina olisi ollut korostaa rakennelman merkitystä tai teoksien olemattomuutta, mutta halusin siitä hieman leikkimielisemmän. Pyrkimykseni oli kuitenkin herättää katsojan mielikuvitusta ei kritisoida taidegallerioita. Päädyin nimeen Luoden kuvitellen. Nimi on visuaalisesti sointuva ja kertoo päätarkoituksen pienoispöytägallerian näyttelylle sekä haastaa katsojaa miettimään teosta ja sen erillisiä tyhjiä teoksia.

Ripustuksen jälkeen oli arviointitilaisuus, jossa opinnäytetöitä oli arvioimassa Tuuli Penttinen-Lampisuo. Arviointi eteni siten, että ensimmäisenä Penttinen-Lampisuo tulkitsi teosta viisi minuuttia ilman kenenkään kommentointia. Sen jälkeen taiteilija sai tilaisuuden kertoa työstään saman ajan ja viimeisenä kanssaopiskelijat saivat kommentoida lopun viisi minuuttia. Kokonaisajaksi tuli 15 minuuttia.

Tulkintaa teoksestani oli mielenkiintoista kuunnella. Erityisesti mieleeni jäi kommentti bauhausmaisesta mielikuvasta, vaikka arkkitehtuurin tutkiminen ei ollutkaan kuulunut prosessiini. Jälkikäteen otin hieman selvää, mitä bauhaus on ja mitä se edustaa.

Kanssaopiskelija kommentoi teostani kritisoivana taidekenttää kohtaan. Hän kommentoi sitä, että taiteilijoiden on vaikeaa saada galleriatilaa ja apurahoja näyttelyn tekemiseen. Niiden saaminen vaatii taiteilijalta paljon työtä. Pienoisgalleria olisi kannanotto siten, että teenpäs nyt oman gallerian, kun ei mistään muualta saa. Siitä voi tehdä sellaisen kuin haluaa.

Pääsin kuuntelemaan erään lapsen kommentin, miten hän näki isomman ja leveän jalustan patjana, johon mennään makaamaan katsomaan katossa olevaa teosta. Ajatus oli herttainen ja näki käytännössä, kuinka lapsien mielikuvi-
tus herää henkiin.

6.1 Tulevaisuuden suunnitelmia

Tulevaisuudessa haluan jatkaa projekteja pienoispöytämallin kanssa. Minulla on useita ideoita, kuinka lähteä kehittämään konseptia. Haluaisin kuratoida sekä omia että muiden taiteilijakollegoiden näyttelyitä pienoispöytämalliaani. Galleriasta olisi mahdollista tehdä digitaalinen versio, jolloin näyttelyitä voisi nähdä netin tai virtuaalitodellisuuden kautta. Uusien erilaisten pienoispöytämallitilojen tekeminen on vaihtoehtona laajentumiselle.

Mahdollisuuksia on myös mennä kaupallisempaan suuntaan suunnittelemalla modulaarisia ja yhdistettäviä pienoispöytämallin osia, joilla pystyisi rakentamaan haluamansa näköisen pienoispöytämallin kotiinsa. Tähän galleriaan voisi luoda itse taidetta tai ostaa taiteilijayhteisöltä, jos sellaisen onnistuisi luomaan pienoistaidetta tekevien ympärille.

Kyseiset ideat pystyisivät myös yhdistämään, mutta kokonaisuus ei ole yhden ihmisen käsiteltävissä vaan vaatisi isomman työryhmän. Idea on onneksi joustava ja sitä pystyy skaalaamaan kehityksen myötä.

7 LOPUKSI

Alussa olin epäileväinen pienoismallin tekemisen suhteen eikä se ihan ensimmäinen idea ollutkaan, kun suunnittelin opinnäytetyötä. Aikaisemman

kokemuksen mukaan tiesin, että pienoismallin tekemisessä on työtä niin paljon kuin sen tekemiseen antaa. Kuvittelin joskus, että ne syntyisivät nopeasti, kun ovat niin pieniä. Olen oppinut, että omalla kohdallani ne ovat aikaa vievämpiä kuin jonkin isomman työn tekeminen.

Käytin erityisen paljon aikaa pienoisgallerian rakentamiseen, minkä aikana opin uusia asioita kuten johtojen juottamista ja 3D-mallinnusta. Uudet taidot avaavat uusia mahdollisuuksia erilaisten kiehtovien projektien tekoon. Koen, että rakennuksen luominen oli tärkein osa työskentelyäni: kun se on tehty kerralla hyvin niin helpompi jatkaa eteenpäin.

Olen iloinen, että valitsin tehdä pienoismallin galleriatilasta, koska se synnytti itselleni uusia mahdollisuuksia toteuttaa kuvataiteilijan uraa tulevaisuudessa. Saakin nähdä, mitä tulevaisuus tuo tullessaan. Sitä kohti työskennellessä...

LÄHTEET

Artincontext. (5.5.2023.). Bauhaus Architecture – An In-Depth Look at Bauhaus Building Styles. Artincontext. Haettu 14.5.2023 osoitteesta <https://artincontext.org/bauhaus-architecture/>

Crown Molding LED Lightning. (4.8.2020). How to solder led strip lights. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=519YcuSsQ3U>

Dempsey, A. (2003). Moderni taide (s. 130–133). Otava.

Elfving, T. & Hannula, M. (2017). Alkusanat. Teoksessa T. Elfving & M. Hannula (toim.), Kuratointi – yhdeksän nykyaiteen kuratoinnin käytäntöä (s. 8–9). Taide.

Hujala, M. & Merimaa, A. (2017). Paikallaan pysymisen motivaatiosta. Teoksessa T. Elfving & M. Hannula (toim.), Kuratointi – yhdeksän nykyaiteen kuratoinnin käytäntöä (s. 313). Taide.

Nastasijevic, A. (n.d.). Bauhaus Architecture Style – History, Characteristics and Artists. Artlex. Haettu 14.5.2023 osoitteesta <https://www.artlex.com/architecture/styles/bauhaus/>

Smartersurfaces. (n.d.). Magneettisen maalin asennusohje ja lisätiedot. Haettu 1.5.2023 osoitteesta <https://smartersurfaces.fi/magneettisen-maalin-asennusohje-ja-lisatiedot/>

Toppila, P. (2017). Ihme – Yksi teos, monta tulkintaa. Teoksessa T. Elfving & M. Hannula (toim.), Kuratointi – yhdeksän nykyaiteen kuratoinnin käytäntöä (s. 296-297). Taide.